

Ilustrirani Slovenec

Naša slovenska mesta: Škofja Loka.

Škofja Loka je eno najprijaznejših in tudi zgodovinsko eno najzanimivejših slovenskih mest. Že l. 973. jo je daroval cesar Oton II. brižinskemu škofu Abrahamu in od tedaj je bila v lasti brižinskih škofov prav do francoske okupacije. Brižinčani so kolonizirali mesto in okolico tudi z Nemci, ki so se pa že vsi asimilirali in od tod toliko nemških imen v tamošnjih krajih. Nad mestom dominira monumentalni star grad, v katerem imajo sedaj uršulinke svoje šole. Pred dobo železnice je tvorila Škofja Loka važno trgovsko postojanko, ker je vodila skozi njo živahna trgovska česta iz Benetije na Koroško, in tudi domača obrt je bila jako razvita. Danes šteje mesto 2105 prebivalcev. Radi prelepe okolice je priljubljeno letovišče. Ker leži ob stiku Selške in Poljanske doline (361 m nad morjem) ob Sori, je še dandanes važna gospodarska postojanka zlasti glede lesne trgovine, izmed obrti je pa posebno razvito čipkarstvo.

Demonstracije nemških nacionalcev v Berlinu

proti garancijskim pogodbam, sklenjenim v Locarnu; nemška vlada pa upa, da bo dobila kljub temu večino za njih ratifikacijo.

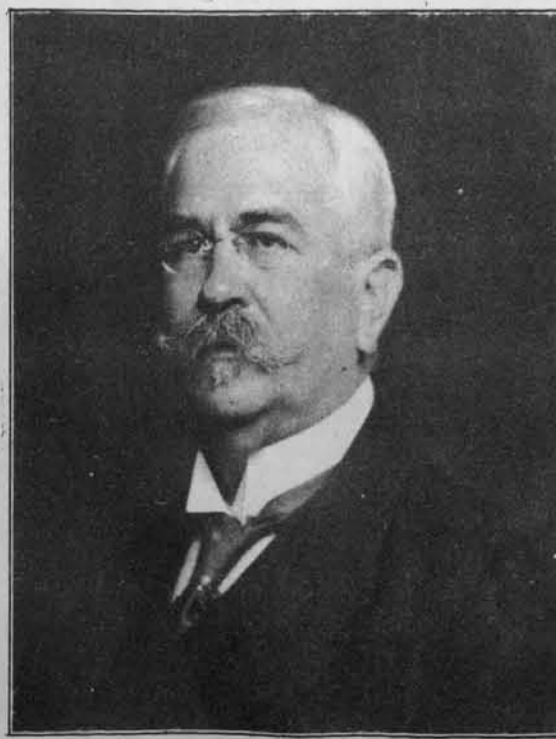

Z bojnega polja v Siriji: Damask po bombardiranju.

Kakor znano zavzemajo vojni dogodki v Siriji vedno večji obseg in resnejše oblike. Uporni Druzi zahtevajo popolno neodvisnost od Francozov. Središče vseh vojnih operacij se je premaknilo že v Damask, ki je mnogo trpel.

Msgr. Šramek,
voditelj bratske češke ljudske stranke.

Dr. Dolanski,
odličen prvak češke ljudske stranke.

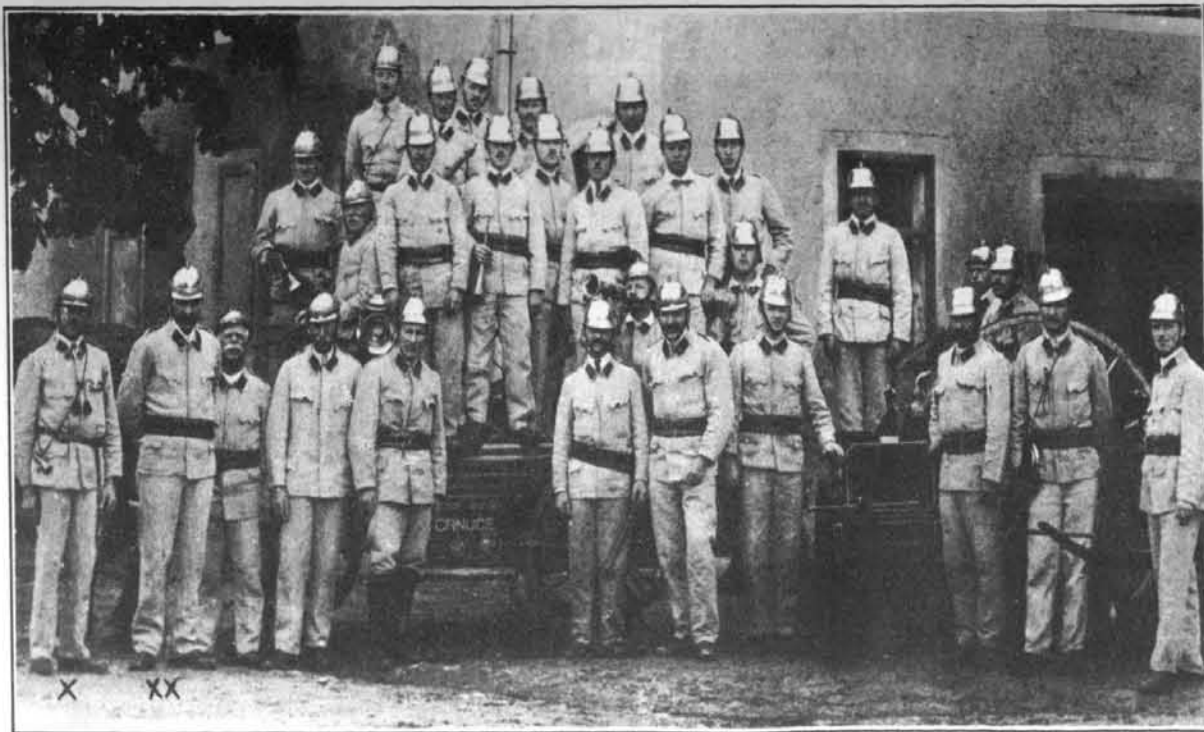

Vaclav Klofač,
voditelj češke nar. socialistične stranke.

Anton Švéhla,
voditelj češke republikanske agrarne stranke.

Dne 15. novembra so se vršile na Češkem volitve v parlament in v senat. Kot najmočnejše stranke so izšle agrarna, ljudska, komunistična in narodno-socialistična, dočim so doživeli demokratije in soc. demokratije ogromen poraz. Vsa pričakovanja je presenetil velikanski uspeh ljudske stranke, kajti doslej je veljala Češka za svobodomiselnost deželo. Dočim je bila ljudska stranka poprej sedma v parlamentu, je sedaj tretja in brez nje je vsaka češka vlada nemogoča. Vse na izrazito krščanskem programu stoječe stranke so dobile skupaj 1.597.570 glasov in 71 mandatov (poprej le 45) in tvorijo tako že skoro četrtino vsega parlamenta.

Gasilno društvo na Črnučah, ustanovljeno l. 1909,
s svojim načelnikom Bedenkom (X) in črnučkim županom Čibaškom (XX).

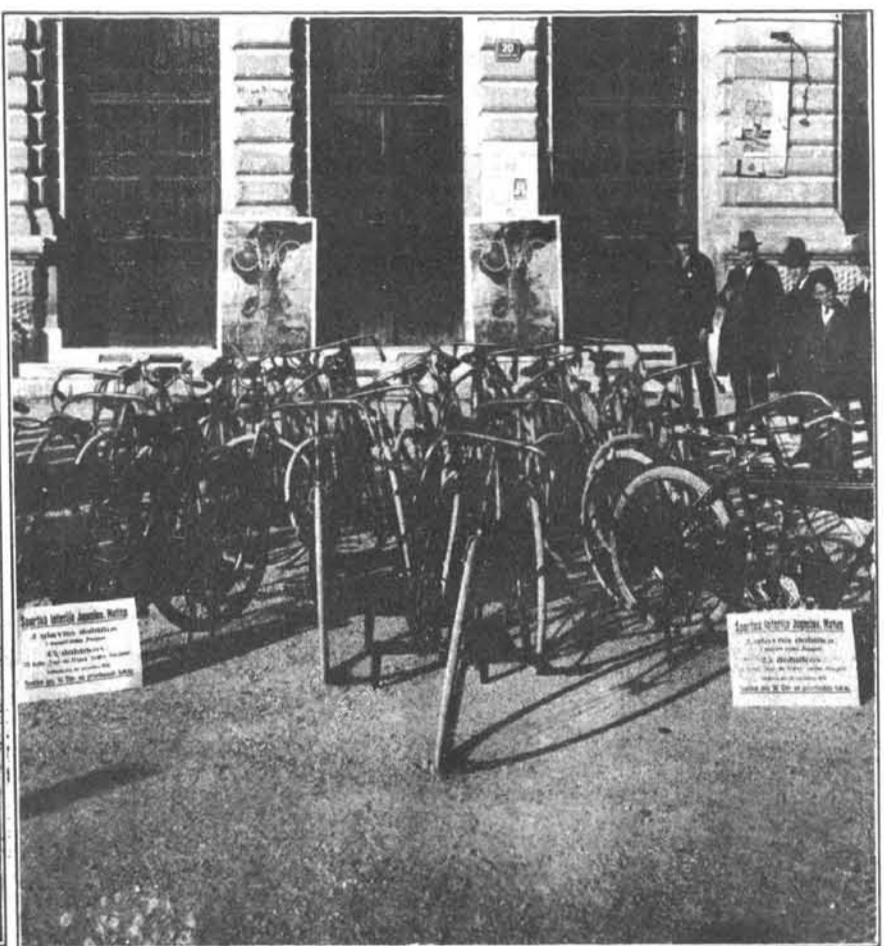
Pevsko društvo »Slovan« na Brdu pri Viču
s svojim pevovodjem, skladateljem A. Grumom, v sredini. Društvo je bilo ustanovljeno 27. IV. 1924.

Udeleženci letošnjega dijaškega romanja v Rim
pred cerkvijo sv. Petra v Rimu.

Dekan Ivan Lenart,
najstarejši duhovnik lavantinske škofije (rojen leta 1842.) je obhajal 15. novembra 25 letnico službovanja v Šmartnem pri Slovenjgradcu.

Dobitki sportne loterije Jugoslovanske Matice,
sestojeci iz 2 motornih in 25 navadnih (moških in ženskih) koles. Zrebanje se vrši neprekinjeno 20. decembra t. l. Srečke so po 10 Din in jih toplo priporočamo.

K o t i č e k z a ž e n s k e .

Slepci kot sportniki.

V nekem londonskem zavodu za slepe deklice in žene se zabavajo oskrbovanke tudi z nogometom.

Ivan Mlinar.

dolgoletni požrtvovalni in nesebični delavec v slov socialistični stranki, ki je pa sedaj seveda brez vsakega vpliva.

Anton Kristan.

bivši in bodoči voditelj slovenskih socialistov, bančnik, milijonar itd.

NAŠA DOBRODELNOST IN NJENE USTANOVE.

Sestavil Fran Lavtizar.

»Reveže boste vedno imeli med seboj!« Že prvi kristjani so se dobro zavedali tega Gospodovega naročila. Zato so pa smatrali skrb za revne soročate za eno prvih svojih dolžnosti in so jo vršili dejansko in z veliko ljubeznijo. Vemo tudi, da se je Cerkev v vseh stoletjih zavedala te zapovedi ter po svojih služabnikih gojila skrb za siromake, vdove in sirote. Koliko posameznih laikov, duhovnikov, redovnikov in redovnic se je postavilo popolnoma v službo skrbstva za ubožce. Imena mnogih izmed teh dobrotelcev in prvih socialnih delavcev se blišče kot svetle zvezde. Ko pa skrb in delo posameznikov nista več zadoščala, se je pričelo z organizacijo dobrotelnosti.

Resnica je, da imamo Slovenci organizirano dobrotelnost prav lepo razvito. Zato pa tudi vidni uspehi! In vendar se pogosto poudarja, da se naša javnost za to panogo socialnega vprašanja zanima še premalo. Isto je poudaril tudi predlanski Katoliški shod v Ljubljani ter znova pozval slovensko ljudstvo, da naj krepko podpira že obstoječe karitativne organizacije in snuje nove. Poudaril je zlasti tudi skrb za revno, zapuščeno in zanemarjeno decu in mladino ter za nje dobro vzgojo.

Gotovo bo spodbudno in dobri stvari v korist, če se v presledkih objavi pregled obstoječih zasebnih slovenskih dobrotelnih organizacij in kongregacij in njihovih ustanov.

Družba sv. Vincencija Pavelskega (kratko: Vincencijeva družba) za prostovoljno oskrbovanje siromakov in za varstvo mladine v Ljubljani je naša najstarejša karitat. organizacija, ki deluje že od l. 1876. — Celotna organizacija Vinc. družbe je štela v letu 1924.: 169 delavnih članov in 1019 do-

brtnikov (podpornih članov). Oskrbovala in podpirala je 148 družin z otroki, 86 bolnikov, 306 samskih oseb in 213 posameznih otrok. V ta namen je potrošila Din 806.8552. — Vinc. družba je lastnica »Marijanišča«, največjega in najmodernejše urejenega deškega zavetišča v Ljubljani. Sirotišče je bilo ustanovljeno l. 1881 in je imelo 11 gojencev. Sedanji ravnatelj, prošt Andrej Kalan obhaja pravkar 25 letnico delovanja kot ravnatelj »Marijanišča«. Danes šteje sirotišče 110 večinoma sirotinih dečkov, dijaški konvikt (ust. l. 1910.), pa 104 dijake. Zavod ima lastno, splošno kot izborno priznano deško pet-razredno osnovno šolo (letos 237 učencev), kmetijsko gospodinjstvo šolo (18 gojenk) s seminarjem za učiteljice in kuharsko šolo. V zavodu se nahaja tudi menza za 120 visokošolcev. V sirotišču je bilo od početka do sedaj oskrbovanih 6240 otrok, dijakov pa 1200. Zavod je v oskrbi šol. sester iz Maribora, ki imajo tudi nemale zasluge pri njegovem razvoju. Splošno so znane odlične zasluge bivše prednice s. Lidvine Purgaj, prav tako pa tudi sedanje predn. s. Terezije Hanželič, ki obhaja letos petindvajset-letnico svojega delovanja kot prednica »Marijanišča«.

Vincencijeva konferenca v Tr-žiču, ki je bila ustanov. l. 1889. in šteje 80 članov, vzdržuje lastno sirotišče sv. Jožefa »Naš dom« s 24 gojenci in gojenkami ter dnev. zavetišče »Na skalič«, ki ga obiskuje dnevno do 60 otrok. Oba zavoda vodijo šol. sestre. Stroški za podpiranje siromakov in za vzdrževanje zavodov so v l. 1924. znašali Din 75.771. Največja podpornika obeh zavodov in podpirancev konference sta g. Andrej Gassner star., in njegova blaga gospa soproga.

Vincencijeva družba v Kranju je lastnica sirotiščnice (zavod sv. Vinka). Zavod, sirotišče in dijaški konvikt, obstoja iz dveh hiš,

zgrajenih pod vodstvom dekana Koblarja l. 1909. in 1914.

Škofijsko društvo za varstvo sirot v Ljubljani. Ustanov. l. 1918. predvsem v varstvo mnogobrojnih sirot. Namen tega društva je vsestranska skrb za sirote in zanemarjeno mladino. Ustanavlja in vzdržuje lastne zavode, sprejema sirote in revne otroke v svoja zavetišča, jih oddaja v vzgojo krščanskim družinam, jih nadzoruje ter jim daje pravno varstvo. Društvo šteje 541 članov. V l. 1924. je podpiralo 16 osirotelih družin z 38 sirotami. V lastnem, moderno urejenem zavetišču sv. Jožefa v St. Vidu nad Ljubljano pa je oskrbovalo 52 sirotinih dečkov. Stroškov je imelo Din 189.320. Zavod oskrbujejo šolske sestre.

Društvo za mladinske domove v Ljubljani je bilo ustanovljeno l. 1919. Še istega leta je otvorilo prvi Mladinski dom na Kodeljevem, ter prevzelo tudi bivšo šolsko kuhinjo in dnevno zavetišče v Mostah. Društvo je dom izročilo salezijancem.

Začetna dela za ustanovitev Mlad. doma je omogočilo društvo »Dobrotelnost« in »Vincencijeva družba« v Ljubljani. Celih 6 let je »Dome« posloval v skrajno neprimernih prostorih barak, bivših vojaških konjskih hlevih. Lansko leto pa je društvo pričelo z gradbo novega Mlad. doma, ki je bil letos dne 27. septembra po presv. g. knezoškotu ljubljanskem dr. Jegliču slovesno blagoslovljen.

Amerikanski sorojaki so lahko ponosni: novi Mladinski dom je skoro povsem njihovo delo! Zares ganljivo ameriško dobrosrčnostjo so sprejeli ustanovnika društva dr. Srečka Zamjena in se zavzeli za njegovo akcijo. Glavna zasluga, da je ta dobro uspela, nalo slov. časopisju in pa Kranjski Slov. Kat. Jednoti, ki so ves čas akcijo požrtvovalno priporočali in podpirali, imena sorojakov kakor:

Msgr. Trobca, Rev. Plevnika, Rev. P. Zakrajška, Rev. Pomikvarja, R. M. Goloba. Mr. A. Grdine, Mr. Sakserja, Miss. R. Vahtar, Miss. K. Pavlič in še nešteto drugih se svetijo na prvem mestu z zlatimi žrkami na spominski plošči ustanovnikov doma. Zato je dom na Kodeljevem v resnici »dom in dar slovenske Amerike«. Novi dom stane skoro 2 milijona dinarjev, ki seveda še zdavnaj niso kriti. Polovico je darovala Amerika, ostali dolg pa še čaka velikodušnih dobrotnikov. Dom je že 7. leto zavetišče vse moške mladine od 5. leta navzgor, od katere premnogi doma nimajo ali ne morejo imeti primerne ali zadostne vzgoje. V domu prejema ta mladina, deljena v tri oddelke (domovci do 14. leta, naraščaj do 16. leta, mladinski krožek od 16. leta navzgor), predvsem primerno vzgojo (sv. zakramenti, duh. vaje, kratki večerni nagovori, pobožne družbe, posebni nedeljski praktični verouk, apologetični tečaj, predavanja, fantovski večeri itd.), izobrazbo (večerni tečaj za jezike, knjigovodstvo in strojepisje, dramatična šola, godba, petje, tamburanje, orkester, knjižnica, čitalnica, šahovski klub itd.) in zabavo (športni klubi, gledal. predstave, kino, biljard, igre na prostem itd.). Preko 3500 dečkov in mladeničev je šlo v 6 letih skozi blagodejni vpliv te najmodernejše don Boskove mladinsko-socialne naprave; nad 1800 jih je bilo na opoldanski prehrani in dnevnem zavetišču, preko 3100 je bilo revnejših obdarovancev na obleki, obtuvi, perilu itd. Vzdrževalni stroški znašajo na leto preko 125.000 dinarjev. Umevno, da se mora dom neprestano boriti za obstoj. — Ravnatelj zavoda je dr. Srečko Zamjen. Ožji odbor društva: predsednik Fran Lavtizar, podpredsednik ga. Mara dr. Brejčeva, tajnik dr. Sr. Zamjen, blagajnik Julij Slapšak.

(Dalje v II. delu.)